

పుష్పంజలి

(ఆధునిక కవి విరచిత భావగీతములు)

035,124,1
F1

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము

౧౭, నారాయణమొదలి వీధి

మదరాసు.

035,1x1,1

F1

Puspanjali.

7848

B. 7848
0-4-0
17/11/37

• • • • •

[illegible]

పుష్పంజలి.

(ఆధునిక కవి విరచిత భావగీతములు.)

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము.

౧౭, నారాయణమొదలి పేజీ.

035, 1241, L

F1

ప్రథమ ప్రచురణము.

దుర్లభ సం. పుష్కము. (౧౯౨౧ సం.)

SHRI JAGADGURU VISHNUPADNATHA
JANA SIMHASANA JNANAMANDIR
LIBRARY

Jangamawadi Math, Varanasi

Acc. No. 7848

విషయసూచిక.

ప్రకాశకుల విన్నవము.		vii
పూవు.	రాయప్రోలు సుబ్బారావు.	3
ఎవరుతల్లి. ?	ఉమర్ ఆలీషా.	౬
స్వాతంత్ర్య రథము.	దువ్వూరు రామిరెడ్డి.	౧౨
కాపుపాట.	అబ్బూరి రామకృష్ణరావు.	౧౬
ప్రేమరాజ్యము.	బసవరాజు అప్పారావు.	౧౭
పుష్పవిరహము.	వేంకట సార్వభౌమకవులు.	౧౮
తుంగభద్ర.	రాళ్లపల్లి నోపాలకృష్ణశర్మ.	౨౨
ఏమిపాడెదనంద్రమా?	హరి వేంకటేశ్వరులు.	౨౫
గంగావతరణము.	సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము.	౨౮
కవిమనోరథము.	దువ్వూరు రామిరెడ్డి.	3౧
దినాంతము.	పాతూరి అంజయ్య.	33
చరమసంధ్య.	పాతూరి అంజయ్య.	3౪
యామిని.	పాతూరి అంజయ్య.	3౫
నిశీథము.	రేవనూరు రామరావు.	3౬
కారణంజేమి ?	నిడమర్తి సత్యనారాయణ.	3౭

ఎవుడు దేవ ?	క్రొవ్విడి వేంకటరత్నశర్మ.	౩౯
విరహగీతములు.	రాయప్రోలు సుబ్బారావు.	౪౦
ఆలస్యము.	సుధాకరుడు.	౪౩
నాట్యసుందరి.	బసవరాజు అప్పారావు.	౪౪
గానసుందరి.	బసవరాజు అప్పారావు.	౪౬
అస్తమయము.	కోపల్లి శివకామేశ్వరరావు.	౪౭
సంధ్య.	దువ్వూరు రామిరెడ్డి.	౫౦
రాజబింబము.	విజయప్రియుడు.	౫-౨
స్వాతంత్ర్యము.	కలిమండల వేంకటరావు.	౫౪
శుక్తి.	రాయప్రోలు సుబ్బారావు.	౫౬
కలగంటిని.	(దేశీయగీతము)	౬౦
విద్యావధూటి.	ముత్తినేని వేంకటచెన్న కేశవులు	౬-౨
సముద్రఘోష.	చిత్తూరు కామేశ్వరరావు.	౬౪
విరహవీధి.	రాయప్రోలు సుబ్బారావు	౬౬
కన్నముద్దు.	అధికార్ల సూర్యనారాయణ మూర్తి	౬౭
నాప్రేమ నీప్రేమ.	మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ.	౬౮
బతకన్తు.	గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం.	౭౦
శేషచైత్రము.	రాయప్రోలు సుబ్బారావు.	౭౨

వసంతాంకము.	ఓలేటి పార్వతీశం.	౭౫
పర్వలక్ష్మి.	పాతూరి అంజయ్య.	౭౯
అటగీతము.	జనమంచి వేంకటరామయ్య.	౮౧
శాద్వలము.	శేషాద్రిరమణులు.	౮౩
ప్రకృతి విలసనము.	ఉమ్రే అలీషా.	౮౮
శమీపూజ.	రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ.	౯౦
పికము.	పిప్పర పోదరులు.	౯౪
మధుసము.	గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ.	౯౬
వియోగము.	చిత్తావూరు కామేశ్వరరావు.	౯౯
మొగ్గ.	వార్తకవి రామచంద్రరావు.	౧౦౧
ఉదయగానము.	పూడిపెద్ది వేంకటరమణయ్య.	౧౦౪
జాతీయగీతము.	దువ్వూరి రామిరెడ్డి.	౧౦౭
పీఠాశోలు.	సుధాకరుడు.	౧౦౯

ప్రకాశకుల విన్నపము.

‘భావగీతములు’ ఆంధ్రసారస్వతమునకు నూతనములు.
నానా కవినరులు రచియించిన యిట్టిగీతము లొక్కచోఁ బోగు
నేయఁబడి సెచురింపఁ బడియుండలేదు. అట్టి కొఱంత దీర్ఘ
టైకై ‘పుష్పాంజలి’ని ప్రకటించినారము. ఆంధ్రభాషాభి
మానులు మాకు తగు ప్రోత్సాహము నొసంగుదురని నమ్ము
చున్నారము.

ఇందలి భావగీతములను ప్రకటించుటకు తమ సమ్మతి
నొసంగి మాకు తోడ్పడిన ఆంధ్రకవులకు మా కృతజ్ఞతా
పూర్వకవందనముల నర్పించుచున్నారము. ఈ గ్రంథమును
సంపాదించుటకు తోడ్పడిన మా మిత్రులగు ‘సుధాకరు’నకు
మే మెంతయు కృతజ్ఞులము.

దుర్బలి పువ్య విఠిల, } ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము,
౨౦-౨-౨౨ శుక్రవాడు.

पुष्पंजलि.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

పూవు.

చెలియల సిగలలోఁ శ జెలువారు పూవ
పడతుల బడలవైఁ శ బవళించుపూవ
సఖుల ముచ్చటముళ్ల శ సవరించు పూవ
లలనావతంసమ్ము శ లనుగుల్కుపూవ
పోవటే! మాతల్లి శ పూజకోపూవ!

— ౨.

అటవిచ్చి సిగ్గులఁ శ గరఁగిన పూవ
మొగ్గవై మోజులు శ మొలిపించు పూవ
పూచికోభనములఁ శ బొదలినపూవ
దళములకాగలిం శ తలఁ జొచ్చుపూవ
పోవటే ! మాతల్లి శ పూజకోపూవ !

3.

చిగు రాకు మరుఁగునఁ శ జెలువారు పూవ
కొమ్మల మాటునఁ శ గొనలెత్తు పూవ.
ఎండకు కాగని శ యెల పూత పూవ
వెన్నెలకా పేరని శ వెలుతురు పూవ
పోవటే ! మాతల్లి శ పూజకోపూవ!

3

౪

కడుపులో తేనెలు ॥ కల కన్నె పూచ
తనువున గంధముల్ ॥ దయివారు పూచ
రెక్కల నందాలు ॥ గ్రక్కెడుపూచ
మోమున లావణ్యములు రాలుపూచ
పోవటే ! మాతల్లి ॥ పూజకోపూచ !

౫

పనుపు కేసరముల ॥ మిసిమించు పూచ
నిగనిగశాగనుల ॥ బిగివ్రాని పూచ
వెండిండ్లు పాలించు ॥ ప్రేమంపు పూచ
వీరుని కంఠాన ॥ విప్పారు పూచ
పోవటే ! మాతల్లి ॥ పూజకోపూచ !

౬.

కాపుకన్నీయ కొప్పు ॥ గై నేయు పూచ
ఉపవనాలనుయాలరలూగెడి పూచ
తోటకంచెల వన్నెతోఁ బూచ
అడవి డొంకల నంద ॥ మయియొప్పు పూచ
పోవటే ! మాతల్లి ॥ పూజకోపూచ !

౪

సెలయేటి పాటకు శ జెవియొగ్గు పూవ
 తుమ్మెద నఖులతో శ త్రుల్లెడు పూవ
 వైరగాలికి విచ్చి శ వర్ధిల్లు పూవ
 రంగుల రాసివై శ రాణించు పూవ
 పోవటే ! మాతల్లి శ పూజకోపూవ !

౫

కళల కళ్యాణివే శ కమ్మని పూవ
 సౌందర్య సరసివే శ చక్కని పూవ
 భావాల బరిణవే శ బంగారు పూవ
 చిన్నెల చిలుకవే శ సింగారి పూవ
 పోవటే ! మాతల్లి శ పూజకోపూవ !

౬.

వెరిగినా ! తరిగినా ! శ ప్రియమేనెపూవ
 చచ్చినా ! బ్రడిగినా ! శ స్వర్గమే పూవ
 ఓడినా ! గెలిచినా ! శ యొప్పేనె పూవ
 తొలగినా ! కలసినా ! తోడేనె పూవ
 పోదాము ! ఆతల్లి శ పూజకేపూవ !

—రాయప్రోలు నువ్వురావు.

ఎ వ రు త ల్లి.

నుదిట్టివై చుక్క రత్నాలు శ పొదిగినట్టి
 కమ్మతలకట్టు వరకలంకారచీర
 లత్తుకరసంబు పదముల శ మెత్తి నెత్తి
 గంప నెత్తుకపోయెడు శ గరిత యెవరో!
 ఎటుకఁ జెప్పక పోయెద శ వెవరు తల్లి ?

గగనముననుండి హిమవన్న శ గంబు నుండి
 జాన్తవినిఁగూడి శర్వాణి శ చాటు మణఁగి
 ఆర్యవర్తంబు విడిచి విశ్రధ్యాటవులకు
 వలస దిగివచ్చి 'ఉదయార్కు' శ పట్నవీధి
 విడిచి నడిదారిలోఁ జాల శ విసిగి విసిగి
 కాకతీయుల ఘోర సంశ్రామ రంగ
 మందు కాలూది రక్తసిశక్తాన్న మార
 గించి రణక్షుండుభిని కీర్తి శ గీతములను
 పాడుచు దిశాంతముల జయ శ ధ్వజములెత్తి
 భూతిరేకెత్త కొన్నాళ్లు శ పొద్దుపుచ్చి
 లంగరెత్తిననాడు కరలంగు మదిని
 నిన్నుజూచిన జ్ఞాపక శ మున్న దబల

నుదిటిపై చుక్క రత్నాలు శ పొదిగినట్టి
 కమ్మతలకట్టు వరకలంఠకారిచీర
 లత్తుకరసంబు పదముల శ మెత్తి నెత్తి
 గంప నెత్తుకపోయెడు శ గరిత యెవరొ !
 ఎఱుకఁ జెప్పక పోయెద శ వెవరు తల్లి ?

ప్రథిత పల్నాటిపీఠమాశ్రాండ కోటి
 నిండుకోలువున గజరాజు శ లుండు కోట
 చారుసర్వజ్ఞసింగమ శ సార్వభౌము
 లొలయు నాస్థానసీమల శ నోలగముల
 మహిత మాణిక్య దీపముల్ శ మండుచోట
 పరస్పరాల కీరీటముల్ శ వంగుచోట
 విమల సురభిళానిలములు శ వీయుచోట
 సిరి సరస్వతి యొకచోట శ చెలఁగుచోట
 గజైలందెలు మ్రోయఁగా శ కనకవృష్టి
 గుఱియ దివిజాంగనల మనోహరవిలాస
 భాసమాన కళా సముల్లాసలీల
 నవ్వువెన్నెల లలమఁగ శ నాట్యమాడి
 నట్టి శ్రీరాజ్యలక్ష్మివే శ యనుచొకింత
 జ్ఞాపకంబున్నదమ్మ నిజంబుచెప్పు

నుదిటివైచుక్క రత్నాలు ర పొదిగినట్టి
 కమ్మతలకట్టు వరకలారకారిచీర
 లత్తుకరనంబు పదముల ర మెత్తి నెత్తి
 గంప నెత్తుకపోయెను ర గరిత యెవరొ !
 ఎఱుకఁ జెప్పక పోయెద ర వెవరు తల్లి ?

పలుకు పలుకున తేనెలు ర నొలుకునట్టి
 జలుఁగుఁబెట్టిన పోతన్న ర తెలుగువాణి
 కంచుధక్కలు బద్దలురగాగఁ గొట్టి
 వెలయు శ్రీనాథభట్టు క ర విత్పథాటి
 తతనుధామధురోక్తులు ర దండలల్లి
 వాణిని నలంకరించిన ర భట్టునోట
 కాంచనోదయసౌగంధ ర కలనమట్లు
 కవితఁగూర్చిన సోముని ర కలమునఱదు
 నీదు సౌగసును నీ తీవి ర నీ విలాస
 భాసమానము నీ మహాశ్రుజ్ఞ చూచి
 యున్న జ్ఞాపక మొక్కింత ర యున్నదమ్మ
 నిలిచి నా సంశయము దీర్చి ర వెడిలిపొమ్మ

నుదిటిపై చుక్కరత్నాలు శ పొదిగినట్టి
 కమ్మతలకట్టు వరకలంకారించీర
 లత్తుకరసంబు పదముల శ మెత్తి నెత్తి
 గంపనెత్తుకపోయెడు శ గరిత యెవరొ!
 ఎటుకఁ జెప్పక పోయెద శ వెవరు తల్లి?

మగధ సింహాసనమున సా శ మ్రాజ్యలసిత
 పాటలీపుత్ర వీధుల శ వనములందు
 వారువములెక్కి యేనుగంబారు లెక్కి
 ఒలయు చౌడోలుగట్టిన శ యొంటెలెక్కి
 పరగ నీరాజనంబులు శ పడతు లిడఁగ
 లాజలొకమూలజల్ల విరాజమాన
 తేజవిస్ఫుర దరుణ ప్రదీప్తకాంతి
 నెనసి జయభేరితోడ నూరేగునాడు
 పగలు కర్పూరదీపముల్ శ పట్టునాడు
 నీవు మావెంటనుండిన శ యెటుకగలదు
 ఆ రహస్యమ్ముచెప్పి నీ శ వరుగవమ్మ

నుదిటిపై చుక్కరత్నాలు శ పొదిగినట్టి
 కమ్మతలకట్టు వరకలంకారించీర

లత్తుక రసంబు పదముల శ మెత్తి నెత్తి
 గంపనెత్తుకపోయెడు శ గరిత యెవరో!
 ఎఱుకఁ జెప్పకపోయెద శ వెవరుతల్లి?

ప్రేమవినువీధివెలువడె శ వేఁగుచుక్క
 కొక్కొక్కోక్కోయటంచును శ కుక్కుటంబు
 తీర్చి రేయెల్ల వెలిగిన శ దీపకళిక
 జారచోరులకొంగు బంగారమైన
 రేయి తెగువల్లచల్లారి శ పోయె మఱియు
 రిక్కలన్నియు తెరచాటు శ నక్కిపోయె
 కలువ నిదురించె తుమ్మెద శ కులములేచె
 వీచుగాలిని రాలిన శ విరుల వాస
 నలు చెలంగెను మగనాలి శ వలపు కురుల
 దురిమిరాల్చినపువ్వులఁ శ దోఁగెననఁగ
 అదిగొ వినవచ్చెచూడు మనవ్యక్తమధుర
 రవనుధారసధారలు శ గ్రాలునట్టి
 స్వాగతంబు; పికము రససాలకుటజ
 మందుభ్రమరంబు వికచార శ విందమబడు
 నీగరిమకయిబంపెను శ స్వాగతంబు

ఆగు మాగుము నీ కిదె శ స్వాగతంబు
మమ్ముపునరుద్ధరించుమాయమ్మమరల.

నుదిట్టివై చుక్కరత్నాలు శ పొదిగినట్టి
కమ్మతలకట్టు వరకలం శ కారిచీర
లత్తుకరనంబు పదముల శ మెత్తి నెత్తి
గంపనెత్తుక పోయెడు శ గరిత యెవరో!
ఎఱుకఁ జెప్పకపోయెద శ వెవరు తల్లి?

—ఉమర్ అలీషా.

స్వాతంత్ర్యరథము.

అంబుదంబుల సమృత పూరంబు లొలుక,
నిందచాపంపుఁ దోరణ శ్రమింపుగులుకఁ,
గాఱు మెఱుగులు నెల్లెడఁ శ్రగడలుకొనఁగ
వెడలె స్వాతంత్ర్యరథము శ్రవినీధియందు!
జలధరమాలఁ జీల్చికొని

స్వందనకాంతి నభోంతరాళము
జ్వలితముచేసి యంధతమనం

బులు వాఱినమూలనై న శో
భల నన లెత్తఁజేయుచుఁ బ్ర

భాతవిభాకరబింబమట్లు సొం
పిలుచు నవీనజీవనమువేడ్కగ నిం

వె నమ స్తస్మష్టిలోన్.

ఆరథమందు దీప్తిమయ

మై కనువట్టె నిజప్రభావదు
ర్వార పవిత్రమూర్తి కను

పండువు సేయుచుధర్మజీవనా

కారము శాంతిబింబమొ, య

కల్పవనత్యనికేతనంబొ నం

సారఫలస్వరూపమొ, ప్ర

జాహ్నుదయంబొయనన్వెలుంగుచున్.

ఒకచేతఁ రుధిరంపుఁ బాత్రికయువే

తొక్కంటబీయూషసా

త్రికయుం బూనుచు సభ్యతామిషమునఁ

దేశంబులుండెల్ల నిం

తకుధర్మంబులుగాగనెన్నఁబడు న

న్యాయంబు లీవాఁటితో

వికలంబై చనుగాక యంచుఁ గరుణా

వేశము దీపింపఁగన్ !

పచ్చినెత్తురు నమృతంపుఁ శ బాత్రఁబోసి

దివ్యదుగ్ధంబుగా మార్చె శ దేవిమహిమ!

హాల హాః గర్భమందైన శ నమృతరసము

నంభవిచు నటంచులఁ శ జాటనేమొ !

నిలువదు స్కందనంబు ధర

ణీపతిపాలన దండభీతిచే;

నిలువ దనాథ బాష్పములు

నిల్చిన పల్లపునేల: మోసగిం

పుల మఱపించు క్రించుదన

పుంజతురాత్తుల కాగబో: దన

ర్గళ జవమొప్ప నేగెడిని

గన్నులకుం గనరాని చోటికిన్.

పూర్వ సింహాసనంబులు, శ్రీ ప్రోజ్జ్వలంపు

మణిమయ కిరీటములు; భోగ శ్రీ మందిరములు,

చక్రసంఘర్షణంబునఁ శ్రీ జదిసిపోయి

యవి యివి యనంగరాక రూపతెడు నేడు

లేవు దివ్య తురంగముల్ శ్రీ లేవు గరులు ;

ప్రజలె యాతేరు మోకులు శ్రీ పట్టువారు:

వాయు జవమునఁ దారకాధ్వమున నేగు

నంతరాయశతంబుల శ్రీ నైన దాఁటి;

తేరు జాడల నెత్తురు శ్రీ పాటి పాటి

జంగరుంబంటఁ బండించె శ్రీ బక్కనేలఁ;

జక్రనేములు దాఁకిన శ్రీ స్థలములెల్ల

నస్యలక్ష్మికిఁ గల్యాణ శ శాలలయ్యె;

స్యందనాసీనయగు దేవి శ 'శాంతి శాంతి'

యనుచు మంజుల గానంబు శ నలరజేసి,

నవ్య నక్షత్ర వీణాస్వరనంబులందు

మేళవించెను, జనులు శ విస్మితులుగాగ.

—దువ్వూరు రామరెడ్డి.

కా పు పా ట.

ప్రేయసి! లేచిరమ్ము, చిపురరించిన మాపులక్రింద శీతల
 చ్ఛాయలలోన యాచనవశసంతశుభోదయమయ్యెనప్పుడు
 చేయికి జేయిచేర్చి పెర ర చింతనల మరపించురాగముల్
 దీయుచు వాసనల్పరిమళించెనుచోటులయందు బోవగన్.

వ్రాలినసంజల న్నగరివచ్చెడు ర గోవుల బాలుతీయగా
 దోలెడుదాక, త్రాడులును ర దు త్తలునావలబెట్టి సిగ్గుల
 సోలెడుచిన్న దాన! యెటురూచించిన నెవ్వరులేని చోటను
 య్యాలల నెక్కియూగ మనననయ్యెడు నీవును నేను వేడుకన్.

పాడుటకొప్పవేని పడ ర వల్నడిపించెడు యేటిత్రోవలే
 చూడగ వద్దు, లేతమనననుల్ తడిసే సెడు చెట్లచాటున
 గూడినమేను లానుకొనకొమ్మలకాకులు వ్రాలెనొక్కమా
 టాడక గూరుచుంద మను ర వైనపొలములగట్టునీడలన్.

—అబ్బూరి రామకృష్ణారావు.

ప్రేమ రాజ్యము.

లోకముతో మనకేటికి? లోలాక్షీ ! రా,పోదము.

జీవితంపు సంతసము చూచి వంత గూర్చునాడు
లోకముతో మనకేటికి ? లోలాక్షీ ! రా, పోదము.

సరసమావసంతభాగ్య గరిమ మిగుల నుల్లసిల్లు
నడవులందు వండు ఫలము కడిచి మనము తనివిదీఱ,
విచ్చినమందారపూల యచ్చమైన తేనెగ్రోలి

మచ్చమైకమొంది మేను మఱచిపోయితమకమ్మున,
చెవికింపగు నాదముతో సెలయేఱది శ్రుతివేయఁగ,
చివుగుటాకుఁ బోలు ప్రేళ్ల చెలియ నీవు వీణ మీట,

సొక్కి జంతుజాలము వినసాదల నన్నిపాఱఁద్రోలి
చేతనున్న విమలభావగీత పొత్తమ్ము విప్పి
శ్రవణపేయ ప్రణయగీతి చవులూరఁగ నేను బాడ,

కాననమే స్వర్గసీమకన్న సౌఖ్యమాఁగదె! యీ
లోకముతో మనకేటికి ? లోలాక్షీ ! రా,పోదము.

—బసవరాజు అప్పారావు

పుష్ప విరహము.

ముకుమూసి ప్రాణంబు శ్రీ ముంజేతనుంచి
 నవపల్లవ శుభాననమునఁ గూర్చుండి
 చలిగాలి బాధకు శ్రీ సైరణఁజేసి
 మంచు మున్నీటిలో శ్రీ మాపటివేళ
 నీనామ మాత్రంబె శ్రీ నిర్మలనిష్ఠ
 నక్షరలక్షలనైన జపించి
 యుదయరాగాగ్నిలో శ్రీ హేళామంబు చేసి
 సాక్షాత్కరించెడి శ్రీ నమయాం బటంచు
 నీకయి దోసిలి శ్రీ నిలిపితినిట్లు
 వ్రత్యక్షమగుమయ్య శ్రీ ప్రాణేశ! నాకు
 వరమీయుమయ్య పరట్పదదేవ నాకు

ద్వారంబుఁ దెలుచి నీరదరిసెనమునకు
 నెంతో సేపటి నుండి శ్రీ యీక్షించుచుంటి
 నిన్న సేవేశనో శ్రీ నిలయంబుసాచ్చి
 కాళులు నిల్పకే శ్రీ కసికాటు గాఁగ
 నేమిభుజించితో శ్రీ యెటుగను గాని
 మాపటినుండియు శ్రీ మంచినీరైన

నెఱుంగక యుపవాసమే సేయుచుంటి
 ఎందాక రావైతి శ్రీ వెట్టోర్పుదాన ?
 సూర్యపాకంబున శ్రీ శుచిమీఱ నేడు
 వేడిపాయసమును శ్రీ వేడ్కతోవండి
 నట్టింటఁబెట్టితి శ్రీ నాప్రాణనాథ !
 చల్లారిపోయినఁ శ్రీ జౌక సేయుదువు
 వేవేగ రావయ్య శ్రీ విందారగింప

హృదయేశ ! యిటుచూడుమీతూర్పుకోనఁ
 గారుచిచ్చు దయించి శ్రీ కాల్పుచునుండె
 నతిలోకభీకరమైనయీనహిన్ని
 కళికనై యుండిన శ్రీ కాలంబునందు
 నేమూల దాగనో శ్రీ యేమియోగాని
 యిప్పుడే నడివీధికెగఁబ్రాకుచుండె
 నేనెట్లునై రింతు శ్రీ సీతాపమునకు
 నించుకనామీదఁ శ్రీ గృహగలదేని
 వీక్షింపు మిచటికి శ్రీ విచ్చేసే నన్ను
 నీచల్లనగు చూపుననే కోరుచుంటి
 నీగుర్భనంబునె శ్రీ నేఁ గోరుచుంటి

నీగాన వృష్టి నే శ నేఁ గోరుచుంటి
 నాసామి రావయ్య శ నన్నుద్ధరింప
 తనువుమఱచి యింటిశ్రతలుపులు తెఱచి
 నీరాకఁ గాంక్షించి శ నేఁదొంగి తొంగి
 చూచుచు నుండంగఁ శ జూపోపలేక
 తమ చెయ్యముల నై నఁ శ దలపంగఁబోక
 గాలిసోకినదేమొ శ గాని యెఱుంగఁ
 దగుదుమంచును దమశ్రతలలూచికొంచు
 సరివాడలోని నాశనవతులందరును
 పకపక నవ్వి రోప్పటికినేఁ దెలిసి
 వలపులమాట! శ యె వ్వారలమాట
 నాతలనే పుట్టె శ నాయనుకొంటి
 పరిభవ మిదిగాదు శ ప్రాణేశనాకు
 ననుఁగృపఁ జూచిన శ నాఁడె వారలకుఁ
 బరిభవమగుఁ గాక శ పంతంబుదీర
 నాసామిరావయ్య శ నన్నుద్ధరింప ...
 వన్నీటి కలయంపి శ వైవయిఁ జల్లి
 మునుకొని పుప్పొడి శ మ్రుగ్గులు వెట్టి

చిగురు తోరణముల శ సిద్ధంబుచేసి
 యత్తరు దినుసుల శ నాయత్తపఱిచి
 పలుచని రేకుల శ పానుపమర్చి
 యెల్ల పనుల్ దీర్చి శ హృదయేశ! నీదు
 చరణసం సేవకై శ సంసిద్ధనైతి
 నాదరంబున దాస్య శ మంగీకరించి
 యలయికఁ దీర్చుకోశనైన రావయ్య !
 సమధిక గుణసాంద్ర శ పట్పదచంద్ర !

—వేంకటపార్వతీశ్వర కవులు.

తుంగభద్ర.

సాంధ! కనుమల్లదే తుంగభద్ర ! ఋశ్య
 మూకగిరిప్రక్క మిగుల నుప్పొంగికోప
 ఘూర్ణితాకృతియై రోజుకొనుచు లోక
 మెల్లనువ్వెత్తుకబళింప నెంచి పొలె
 తరగనాల్కలఁ జూచుచు, దరులనెల్ల
 నప్పళించుచు దూకెడి నతిరయమున !
 మందగమనకునీవేగ మెందుగలిగె!
 జడమయాత్మకు నెట్లు లీశౌర్య మబ్బె?
 ఇన్నియేండ్లకు బై నిప్పుడెట్లా మరచి
 చూడ్కినిగిడించి వలప్రక్కజూచె బోలు?
 చూచిచూడక మునుమహా శూలమగుచు
 వేల్పుదొర వీటిసాటియా విజయనగరి
 నేటిదుర్దశ మననున నాటెబోలు?
 నాటినంతన శోకాగ్ని గాటమగుడు
 నలిసి గుండియల్ నిలువనీరయ్యె బోలు ?
 అగుడుగోపించి కాగాము లరయలేక
 పగనుసాధింపగోరి ప్రపంచమెల్ల

మ్రింగబని పూని యిట్టు లుప్పొంగె బోలు?
 శస్త్రధర యోధ వీరసంచయమునిలుచు
 పెద్దబురుజుల నూబలు పెరిగెనేడు;
 గున్నమాపుల ననటుల గన్నచోట్ల
 నెల్లను మ్నెత్త లూడుగలెన సెనేడు;
 అతులనిత్యోత్సవ పదంబులైన దేవ
 తాలయముల ఖరాళిపొర్లాడెనేడు:
 మధురవాణుల గీతముల్ మలయుచోట్ల
 గూబిండు రొదలు వినగూడె నేడు:
 కమ్మ కస్తూరి తావులుగలుగుచోట్ల
 పూతిగంధంపువాసనల్ పొదలెనేడు:
 అశ్వరథగజవాటికలై నచోట్ల
 చెవులపోతులు నక్కలుసేరెనేడు;
 ఆంధ్రసామ్రాజ్యలక్ష్మీకినాటపట్టు
 వ్రయ్యలై కూలినేలపాలయ్యెనేడు!
 ఇట్టిదశజూడ మనమున నెరియకున్నె?
 పలు తెరంగులరోసముప్పతిలకున్నె?
 ఉష్ణవారికనులనుండి యురులకున్నె?

కాని, యొడ్లతప్పేమియు కలుగ దిందు;
 కరముమతిమాలి యానాడుతురకమూక
 దాటనిచ్చితి, దాననింతయునుగలిగె;
 పాడుపడేవీడు, నీవునుపాటుపడితి!
 తుంగభద్రమ్మ ! యిపుడేలత్తుల్లిపడగ ?

—రాళ్ల పల్లి గోపాలకృష్ణశర్మ

ఏమిపాడెదు సంద్రమా.

శ్రావ్యతరమైన కంఠస్వరంబుతోడ

ఎడ తెరపిలేక యాయాస శ మింత గనక

అర్థగాంభీర్యమెవరికి శ నందనీక

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ యెపుడు నీవు?

— ౨.

అనవరతచిత్తసంక్షోభ శ మనుభవించి

శాంతభావంబుగనఁగ నీ శ చెంతఁ జేరు

నార్తుల కొసంగు స్వాగత శ క్షీర్తనంబా

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ యెపుడు నీవు?

3.

నీవుమ్రొంగిన ప్రాయంపు శ జీవకోట్ల

నలలలోపల నాడించి శ యాత్మలకును

శాంతిగీతంబు నల్పెదో ! సంతతంబు

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ యెపుడు నీవు?

౪.

నీకనులముందు గ్రాలు నీ శ లోకమందు

వడివడిగ మార్పు లవి చాల శ పొడముచుంట

— ౨౫

మిగుల నాశ్చర్యభావమే శ్రీ మేళగింతో?

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ్రీ యెవుడునీవు?

౫.

జగమును విశాలనాటక శ్రీ శాలయందు

జనుల కార్యాచరణమున శ్రీ కనుగుణముగ

పాటలను పాడు నుస్థిరశాస్త్ర వేమో?

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ్రీ యెవుడు నీవు?

౬.

విపులమైనట్టి యాకాశశ్రవీధియందు

చనెడు రవిచంద్ర తారకాశసఖులనెల్ల

హెచ్చరింపఁగ పాడెదోరయివిధమున

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ్రీ యెవుడు నీవు?

౭.

నీకుమారరత్నము లగుశరీరదములు

వలయుస్వేచ్ఛా విహారముల్ శ్రీనలుపుచుండ

ఆత్మనుష్ఠాంగి సంతోష శ్రీ మభినయింతో?

ఏమిపాడెదు సంద్రమా! శ్రీ యెవుడు నీవు?

—౧౬—

౨.

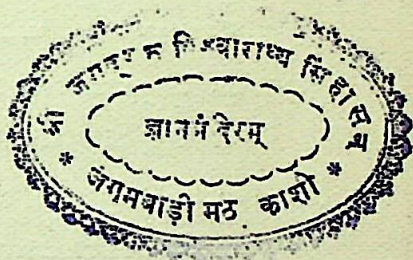
గగనమున వేగముగ నేగు ర గ్రహగణంబు

దేవగానంబు నల్పుచుఁ ర బోవుచుండ ,

ప్రతివచన మిత్తువేమొ యీరపగిది నీవు

ఏమిపాడెదు సంధనా! ర యెపుడు నీవు?

—హరివేంకటేశ్వరులు.

౩.

గం గా వ త రణ ము.

రంగత్తుంగ తరంగ సంఘములతో

అంపిలుచు త్రుళ్లుచు

పొంగంబాటుచు, దొర్లుచు, కెరలుచు,

పొర్లాడుచు, తేలుకొం

చు, గార్కొంచు, భ్రమించుచు, నురుగుతో

చూపట్టుచు, బుద్బుదా

ళింగల్లించుచు, వెల్లుగాజలకణా

ళిరేపుచు, హోరుమం

చు, గాలాబ్దములీలగర్జిలుచు, నీ

క్షోణీతలంబంతయు

క్రంగంజేయగజాలునార్పటియునం

క్షోభంబు గావించుచు,

నింగి వీడి మహాప్రవాహమయిక్షో

ణిచేరఁగాఁ చుచునీ

గంగం దాల్పగళక్తు లెవ్వరుభవ

త్కంతంబునంగాలకూ

టాగారంబు ధరించినట్టిది శిరం

బందుఁ భరింపంగనీ

వంగీకారమొనర్పవయ్యపరమే

శా, దివ్యగాంగాపయా

స్సాంగత్యంబున నాదు పూర్వులకుమో

క్షుంబీయవయ్యా, యటం

చుంగేల్గొడ్డిభగీరథుండు శివునిఁ

స్తోత్రంబులంజేయఁగా,

“జెంగంబొందకు రాజ! తావకమనో

భీష్టంబునేఁదీర్తు” నం

చంగంబుబృగ, బోరయుఁ విడిచి, కే

శానీకముల్ విప్పికా

లుంగేలుఁ బిగియించి, మింటిదెనకా

లోకించుచుఁ జెట్టిరీ

తింగొంకొందక శంకరుండు హిమవ

చ్చ్రంగంబువై నిల్వఁగా,

భంగంబుల్ వళులై, తొవల్ కనులునై,

పద్మంబు నెమ్మోమునై,

భృంగుల్ ముంగురులై, నృణాశయుగళం
 బేబాహులై, శైవలం
 బుంగేశావళియైచెలంగ సతియై
 పొల్పారుచు సోరుతో,
 సింగారంబులతో నొయారములతో
 చెల్వంబుతోగంగయీ
 భంగి వచ్చుటనాథుమూర్ధమున ని
 ల్పంగోరికాఁబోలు నం
 చుంగాంతాశముతోడ గౌరికనుఁ గొం
 చునంద్రివై కోరగి
 ల్లంగా, గంగ దిగందొడంగ భువికి
 లావణ్యపువ్వు వెల్లిగాన్.

— నెట్టి. లక్ష్మీనరసింహము.

క వి మ నొ ర థ ము.

సాంధ్యకిమ్మిరవర్ణవశస్త్రములు దాల్చి

గిరితటవిహారశృంగార శ కేళిసాలసి

రమణఁ జరియించు జలధరాశ్రుకుని గాఁగ

నేలస్పజియింపఁడో నన్ను శ నీశ్వరుండు?

— ౨

ప్రత్యుపాశ్లేషమున విచ్చు శ ప్రసవమందుఁ

దరుణ సూర్యాంశుమాలికా శ తరళకాంతి

మిళితమైరాలు తుహినాంబు శ కళికగాఁగ

నేలస్పజియింపఁడో నన్ను శ నీశ్వరుండు?

3

శిలలఁ బ్రవహించి, శీకరంబులను జల్లి

ప్రకృతిహృద్గత భావంబు శ బయలుపఱచు

గానముంజేయు మలయాట శ కాల్యగాఁగ

నేలస్పజియింపఁడో నన్ను శ నీశ్వరుండు?

౪

శారదేందు మయాఖి శ సంస్పర్శకలన

దై నికస్వప్నమాంద్యమ్ము శ దలఁగఁద్రోసి

3౧

మొలకనప్పుల మేల్కను శ కలువగాఁగ

నేలసృజియింపఁడో నన్ను శ నీశ్వరుండు ?

౫

యామినీ శ్లోమమండల శ ప్రాంగణమునఁ

గవి మనోనంద రాజ్యంబుఁ శ గాంచువేళఁ

గాంతివెదచల్లు నక్షత్రశకంబుగాఁగ

నేల సృజియింపఁడో నన్ను శ నీశ్వరుండు?

—దువ్వూరు రామరెడ్డి.

ది నాంతము .

౧

గగనసీమంతినీమణి శ కాగలింత
లందున మోక్షద పరవశుని శ డౌమహీధ్ర
రాజుమెడలోన భర్తహాసరములు వేయు
గ్రహపతికరమ్ములెంత మార్గవము లగుర !

౨

ప్రసవపరిమళపవన భాస్వంతుడగుచు
నధికరమణీయ విక చవశనాంతరముల
వల్లికాందోళికల నూఁగుశ్రవనహితుఁడు
పాడు మంజులగానార శ వమ్ములవిగో!

—పాతూరి అంజయ్య

చరమసంధ్య.

౧

గగననదిలోని మేఘు నౌకలకు నెవ శై
గొనబు బంగారు తెరచాపలనుబిగించె ?
పశ్చిమదిశాంగనా శిరోభాగమందు
రత్నమకుటము నుంచెనే శ రాగభరిత ?

౨

అభ్రకాసారచరమ తీరరాంచలమున
నాటినదినందెచెంగల్ప శతోట నటకుఁ
బరుగు లిడుచున్న వవిగో విరభావరీశు
భాంగికుటిలశిరోజబంధరను తాళి !

—పాతూరి అంజయ్య.

యూమిని.

౧

కట్టినదిరాత్రి నల్లనిశపట్టుచేల
నరిగవుట్నాలు తళతళసాకళింప
న్వర్గవీధుల రత్నదీపములనుంచు
వనితయెవ్వతె సౌభాగ్యరథాగ్యవిశద ?

—

ఇతరదుర్గభ కాశలాంధ్రచివరాంగి
ప్రేమనున్నిగ్ధసంపూర్ణశ్రవిక చహృదయ
స్వాపదశలకుఁ జోకొట్టి రజగతినంత
కరుణవదలించుఁ గష్టశృంగభలశతమున్.

—సామూరి అలజయ్య.

నిశీధము.

౧

మెల్లగానంజకెంజాయశలలువేళ
సన్నసన్నగఁజీకట్లు శబారువేళ
గల్లుగల్లునవచ్చిన శ గరితయెవతె ?
చల్లగావీణమీటిన శచానయెవతె ?

— ౨ —

కటికచీకట్లపొడలేడఁ శ గ్రమ్మియుండు
చకితనక్షత్రతతియేడ శ జన్నమొందు
నట్టియడవినిబుట్టిన శ యబలయేమొ?
రమణియై యలసవచ్చిన శ రాత్రియేమొ?

— రేవనూరు రామరావు.

కారణంబేమి?

౧

దుఃఖితర మధురాంబుల శ్రీ రూఢియైన
చిరుత కాల్యలు తమయొక్క శ్రేష్ఠములనె
జలధికిని కాన్కలొనఁగఁగాఁ శ్రీ జనుచునుండ
కారణంబేమి యోదేవ శ్రీ కాననేను.

౨

నువ్రసన్నములకు నుష్కస్ఫులను పూచి
మొలకనవ్వుల నీనెడి శ్రీ పూవులెల్ల
మధుకరకుమారకులకును శ్రీ మధువు పంచ
కారణంబేమి యోదేవశ్రీ కాననేను.

౩

ఋతుసమయమున వృక్షంబు శ్రీ లిప్తమతిని
స్వాదురస ఫలావళులను శ్రీ ప్రాణతతికి
పక్షిసాతంబు లేకుండ శ్రీ పంచివెట్ట
కారణంబేమి యోదేవశ్రీ కాననేను.

౩౭

లోకకల్యాణ సుముహూర్త శ్రీ లోలమయిన
తరుణస్తా భాతకాలమందరుణ తరుణ
కుంకుమాక్షతలను జల్లుకొనుచురాగ
కారణంబేమి యోదేవశాసనేను.

౫

నాడునల్ప పాత్రంబును శ్రీ స్వాదుప్రణయ
రక్తిరసముచేనింపియు శ్రీ ప్రకటపరచి
తిరిగి బోర్లించివేడుక శ్రీ నెరపు టకును
కారణంబేమి యోదేవశాసనేను.

—నిడమర్తి సత్యనారాయణ

ఎ పు డు దే వ.

భానుకిరణోపహతికిని శ పరిధివిల్లి
తామరపుటాకున వసించి శ తళ్ళు-మనుచు
ధవళకాంతులఁ బఱపు మురత్యంబు పగిది
అందమున మెరసెడి జలరబిందువగుచు

ఎపుడు పుట్టెద నింక యింకెపుడు దేవ ?

— ౨ —

వరశరత్కాల వికసిత శ పద్మమందె
దీర్ఘ సంగీతరవమునఁ శ దేలియాడి
మోదవార్ధినిమున్గి పురస్పృశఁగ్రాలు
మధురమధువులఁ జుట్టెడురమధుపమగుచు

ఎపుడు పుట్టెద నింక యింకెపుడు దేవ ?

3

మావిచిగురులమెక్కుచు శ మలయశవన
మునకు పక్షంబు లల్లార్చి శ ఘనవిపంచి
కాన్వర సమాన నుమ్మడుకురహాన్వరమున
గానముం జేయు సమదక్షిణంబనగుచు

ఎపుడు పుట్టెద నింక యింకెపుడు దేవ ?

3F

సంజకెంజాయ రాగ ప్రసారమనను
 జలుగునవ్వులతావులఁ శ జిమ్ముచుండి
 పాటలాధరిముద్దుల శ తేటయగుచు
 తేనెసోనలఁ జిప్పిలు శ సూనమగుచు

ఎపుడు పుట్టెద నింక యింకెపుడుదేవ?

చండమార్తాండు డెండ నుశద్దండ గతిని
 మండుచుండగ తాపంబు శ మాన్పుచుండి
 పనులు మెసవెడి కనపును శ కొసరికొసరి
 యూచివేచెడు మందవాయువులఁ గూడి

ఎపుడు పుట్టెద నింక యింకెపుడుదేవ ?

—కొవ్విడి వేంకటరత్నశర్మ.

వి ర హ గీ త ము లు.

౧

నిశలుపులకించెఁ గనులకుఁ శనిదురరాదు
నైదలీ! యేమిటికినన్ను శ భాధవెట్ట?
ఏపొదలదాగి పాడెవీ శ హృదయదళన
దారుణములైన నగ్నగీతముల్లెత్తి?

౨

నావిరహగంధగీతి కశన్వయముఁ జెప్ప
శిరనులెత్తుచు నున్నవి శ చిగురుపొదలు
నవ్వుచున్నది కడలనగ్రదంపు నందె
కావిరంగుల రంగై నశమోవి విరచి.

౩

కొసరియాకుంబసపు చెరశగులను లాగు
గంధవహుని కాగిటనుండి శ కరుణపదము
లల్లుచున్నది శ్రుతుల బ్రాయంపువంశి
నాహృదయవేదనాలాపనములఁ గరగి.

౪౧

తారకల దివ్యధవళనే శ్రత్రములఁ బొందె
 ఆటలున్ను సైగలును గల శ్రవలనగమన!
 రజని నీలాలకల కాభరణములయిన
 లేతచంద్రిక లెటులబ్బురలేకయున్న!

౫

వలపుపచ్చనిదని రక్తిరమొలవశాడి,
 విరహమరుణ మని యెడతత్రపింప విసివి,
 చెలిమినల్లనిదని నిరరసింతు విపుడు
 ప్రేమధవళిమ మని శ్రయింక వినుతువెపుడు!

—రాయప్రోలు నుబ్బారావు.

ఆ ల స్యము.

ఏలనే, తామనంబేలనే?

చాలునే, సింగారమేలనే?

కొప్పవీడినవీడనీ

కుంతలమ్ములుచెడరనీ

పాపటంతయు మారనీ

పట్టు రవికయుజారనీ

ఏలనేలక్ష్యం బేలనే?

—

ఏలనే జాలం బేలనే?

కాలిగజ్జలు ఘల్లుమననీ

తెగినహారము వగలు పడనీ

కంటికాటుక కరిగి చననీ

చిన్నితిలకము చెరిగిపోనీ

చాలునే సొగసు చాలునే

వచ్చెనే ప్రియుడు వచ్చెనే!

— సుధాకరుడు.

నా ట్యూ సుం ద రి.

ఆడవె ఆడవె
అన్నులమిన్నా,
ఆడవె లేనడు
మల్లల నాడన్

ఆడెడు నీనడుమందము గాంచిన
అల్లాడవె ప్రేమను లోకంబుల్

ఆడవె ఆడవె
అన్నులమిన్నా!

పాడవె పాడవె
భామామణిరో,
పాటలాధరము

బాగులు గుల్కంగ

వలపుజిల్కు నీపాటలవిన్నన్
పరవళ గాదే ప్రకృతి యెల్లన్?

పాడవె పాడవె
భామామణిరో!

రర

చూడవె చూడవె

నుందర వదనా

సోగకన్నులను

సోలఁగ ప్రేమము

సాంపులొల్కునిన్ జూచినంత నే

చుక్కలు సైతము సోలవెప్రేమన్ ?

చూడవె చూడవె

నుందరవదనా!

—బసవరాజు అప్పారావు.

గా న సు ం ద రి.

నీణచే జారిపడిపోవు నీ వేళ్లుకృతుల
నింపుగా మీటి రాగమొ నీ స్పింపకుండ,
గొంతు బొంగురు పోయెను నీ నెంతచించు
కొంచుబాడిన నీవుగారనించవేమి?
హాయిలోమున్గి మాయమైపోయినావా?
పరవశము జెంది పేయసి నీ మరచినావా?
దేవ! నాకింక నెపుడు నీరదివ్యదర్శ
నంబు నిచ్చెదు? నాపాట నీ కంతమెపుడు?

—బసవరాజు అస్సారావు.

అ స మ య ము.

పగటి నడకలబడలిన శ మొగమొకింత
 చెన్నుదలుగంగ గృహమునుశరేణవచ్చు
 మగనికెదురేగు చెంగావీరమడుగు గట్టి
 వారుణీదిక్సతీమణి శ ప్రనుదమలర.

ఆర్ఘ్యపాద్యంబు లొసగిన శ నవిగ్రహించి
 కడుగదుమ్మ గ్రమ్మిన పాదశకమలములను,
 తజ్జలము రాగమున బొల్చె శ తక్షణంబ
 రాగసంకలితంబు సరస్వంబునచట!

ప్రియుడుప్రియురాలిప్రణయింపు శ జెయిదములకు
 నలరున త్తరిగించిదుశ్లా సలంబు
 పొంతగల మంచుగడ్డయ్యుశ్రవాలె కఠిన
 తను విడిచి ప్రణయపయోనిరదానమయ్యె.

దుర్నిరీక్ష్యుండుతైత్త్యంబు శ ద్రోచికొనగ
 వాడిపోయిన తలలెత్తె శ ప్రతతులెల్ల!
 మలయపవనుండు మెలమెల్ల శ మనలుచుండె!
 పనులకాపరి యింపుగా శ బాడుచుండె.

అలలొకటితో నొకటిముచ్చు శ టాడికొనుచు
 మరులుగొలుపు శ్రవః సేయరమాణకలని
 నాదపీయూషరస నిధానంబులయ్యె,
 మొగ్గలెల్లను విచ్చి ప్రశమోద మొసగె.

ఆకటిని బట్టగాలేక శ యచటిక చటి
 కరిగె బవలెల్లక్షుద బ్రణ శ యంపుదీగ
 వాడః నిష్పడు బిలుపొందిరప్రబలుతీవ
 గూర్పగ శకుంతదంపతుల్ శగూండ్లజేరె.

గాయకులు కవుల్యాహినీతోయములకుఁ
 బజ్జబులినతలంబులరబన్వళించి
 ప్రకృతిరామణీయక ముచేరభావమలర
 పాడిరి కవనమల్ల రిరవరవశులయి.

కావివలివెములటిమైరదావిప్రబ్బు
 చందనమలంది, వేణి బురష్పములు దురిమి
 పగటిబడలిక నడతెంచురభర్తసేద
 దీర్పనెదురేగు పూబోండ్లశతీయ్యదనము

శమితవిషయులై బ్రాహ్మణశర్మర్వసృష్టి
 చిత్రములును బ్రహ్మనందరచిద్విలాస

ములనుదెలుప దత్కర్త సమ్ముఖముకొఱకు
 ధ్యాన నియతి జూపించునేత్రద్వయంబు
 జగము తఱ జూచి ప్రణయమజ్జనముసేయు
 తగవుగాంచి పడంతిహస్తమును బూని
 చిటునగవు నెమ్మొగమ్మున జిందులాడ
 తగవుమైజేరె నినుడు సంధ్యాగృహమ్ము.

—కోపలై శివకామేశ్వరరాయలు.

సంధ్య

అమలుడు పశ్చిమాద్రి శిఖరాంగణముం దిగబాట వారిదో
త్కరశకలంబులక రుధిరకాంతులు వెల్లలరక దిశాంతముల్
బరగె బరస్పరంబు నిరుపక్షమువారలు పోర రక్తని
ర్మరములనంగ ఖండములఁ గాలు రణస్థలు లట్లుదోఁచెడిన్

— ౨

భారతవీరపుంగవులు భాస్కరతేజుల పూర్వ శౌర్యదు
ర్వారులు కారవాన్యయులు పాండునృపాలతనూజు లుర్వికై
ఘోరరణంబునల్ప నటఁగూలిన సైనికభగ్నుకాయముల్
పేరిన యులద్ధరంగము లీలఁ జెలంగును పశ్చిమాశయన్.

3

తూత్రక్తియుగంబునక భరతశౌర్యరమామణి వారిభికి
శత్రుల శీర్షముల్ జలజవండముగాఁగ విభిన్నబాహువుల్
చిత్రమృణాళవల్లులుగఁ జెల్వగు శోణిత పూర్ణ సంగర
క్షేత్రసోవరంబు విలసిల్లెనొనా నపరాశశోభిలున్.

౪

కాంచంగనేడ్చి, జపారుచిరకాంతులు మెల్లన నెల్లలీన
కాంచనదీధితుల్ దిశలఁగ్రమ్మగఁ బురాతనభారతోర్వియీ

౫౦

సంచున జాళువాగ నిగనంపదలం దులతూఁగుచుండేబో
యంచుఁదలంప హేమమ యమయ్యె నజాండముచూడనం

౫

[దమై.

ఎఱులకు నేఁగుపక్షికుల మెల్ల గులాయములంటి యాతురం
బఱచుచు వచ్చుచుంటఁగన భారతదేశసువర్ణసంపదం
బరధరణీజనుల్లని యపారముదంబున దాని దాచుకోఁ
బరుగిడివచ్చిరోయనఁగ భావమునం బొడగట్టు వింతగన్.

౬

అంతఁగ్రమముగ సౌవర్ణకాంతి దిశల
మరగ, నిబిజాంధకారంబు మల్లడించె
నతుల భాగ్యంబు శౌర్యంబు నంతరింప
సొంపు దరగిన యార్య వసుంధరనటు.

౭

ఎప్పుడు గాఢసంతమన మీవసుధన్విడు బ్రాచ్యదేశమిం
కెప్పుడుశోణతార్ద్యరుచి నింపులుచిల్కును; బాలభాస్కరం
డెప్పుడుపూర్వమట్టులరహించుఁబ్రతాపన ముజ్జ్వలంబుగా
నెప్పుడు మానునో జలజ శృంఖల రాయిడి బంభరాళికిన్ ?

—దువ్వూరు రామరెడ్డి.

శ్రీ GADGURU VISHWAR
JANGAMWADI MATH JNANAMANDIR
LIBRARY

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

Jangamwadi Math, Varanasi
Acc. No. 7248

రాజబింబము.

రాజబింబము రాజిలెన్.

అతి విశాలపుటాకనంబున
సాబగు మీఱిన సోమ బింబము
నూత్నతమమై శోభి లెన్.

అతివిశాలపు టాకనంబల
చుక్కలప్పుడె గ్రక్కుచుండగ
తెల్ల మొగిళ్లు వెల్లివిరియగ
రాజబింబము రాజిలెన్.

విహగశ్రేణులు వృక్షతతి సార
గొడ్లు రయమున గొట్లకేగగ
పాంథులలసతఁ బాన్పు సేరగ
రాజబింబము రాజిలెన్.

తలలనూచెడు తరువితతితో
నిర్మల ములగు నీరములతో
మలయపవనుడు మలసి యాడగ
రాజబింబము రాజిలెన్.

కమలజంబులు కాంతు బాయగ
 కై రవంబులు కాంతు జేరగ
 సకల జనులిదె సత్యమిల నన
 రాజబింబము రాజిలెన్.

దంపతులు తమ దాసుగాగొన
 విరహజనములు పరునిగాగొన
 జారచోరులు జమునిగాగొన
 రాజబింబము రాజిలెన్.

వెన్నెలల బలు వింత చెలువున
 పాదపంబుల పత్రనమితులు
 రజత కాంతుల గ్రక్కుచుండగ
 రాజబింబము రాజిలెన్.

బుధజనాళికి మోదకగమై
 రసికవరులకురమ్యతమమై
 కవిజనాళికిభానప్రదమై
 రాజబింబము రాజిలెన్.

—విజయప్రియుడు.

స్వాతంత్ర్యము.

సంద్రంపుడరంగపైని జాల్వెల్లి నురగపైని
స్వాతంత్ర్యమూఁగుచుండె
నుయ్యాల లూఁగుచుండె

అకసపుఁజుక్కలోన నవనిపై మొక్కలోన
స్వాతంత్ర్య మెసఁగుచుండె
మిసమినలు కొసరుచుండె

వైరుగాలీలందు బగలు రేవేళలందు
స్వాతంత్ర్యమాడుచుండె
భావమునఁ బాడుచుండె
దేశములు గూడుచుండె

బాసలొక టాడుచుండె
సంతతపుశాంతి పథినే
విత నదివెలయుచుండె
అశయంబదియ నుమ్మా!

భాసమానంబు కనుమా ?
ఆనూర్యవేగు లెమ్మా
స్వాతంత్ర్యమెందు నెందు
చూతుమఱి బుట్టగందు.

—కవిమండల వేంకటరావు.

శు క్తి

వాఙ్మయమహాదధింబడి ప్రాకులామ
దహరహము నేను ; శ్రాంతివిశ్రాంతిగాగ
తారకలు సూపిన దిశాపథంబుపట్టి
రాగిణుల కాలి నుండెల రవళి నెనసి

నీరదములు నర్తించిన దారులది
కాలఖేలనమొందెందుఁ గలముద్రిప్పె
నందునందెల్లఁ బారవశ్యమునఁబోదు
లేదులేదునిర్భంభ పాలితపథంబు

నానువర్ణతరణికివీలాసమణికె
ఒక్కవీచిముంపగ మరియొక్కవీచి
తేల్పఁగ నగాధపాతాళ తిమిరమొక్క
మాఁజుపార నభంబొక్క మాఁజుజూతు

కాటియందలి దూమాంధకార భరము
పడకటింటి కర్పూరపు దీపపుమెఱుంగు

నొక్కఁగఁగి నెనానావకు దిక్కుఁదెలుపు

లేదువ్యక్తిని ఛాయావిభేదమతము

పోయిపోయి సంపాదింప నా మె గా

చినుకువన్నెల ముత్యపు జివ్వయొకటి

ఒక్కశ్రావణరజనీ వియోగవేళ

తొలగిపోని తారకలె యిందులకుసాక్షి

కడలకరడులుకరడులై వెడలుచుండె

మధురజలధరపంక్తులు మాతృగర్భ

కమలమునువీడు ప్రేమపుంజములరీతి

హ్లాదమును రామణీయము నందబ్రకృతి

లనదుషఃకంఠఁగవళ మాలలుగనబడె

నెలలకాలెంత స్తన్యదారల విధాన

భావరేఖయుఁగుటిలకంపనము మానె

నుప్తవిరహిణి భూలతాక్షోభఖోలి

ఆమధురశుక్తి హస్తము నందగింప,

కడలియొడ్డెక్కితిని;— కాని గాననైతి

కలయ వెదకియు నందెందుఁ దొలుత నేను

దగిననన్నపురేవేమి దృగ్భ్రమంబా ?

తీరమునకు మాతొడ్డి యుద్భిన్నములయి

క్షుభితకల్లోలగతిఁ గొట్టి కొనెడి యలల

గాఢకోలాహలంబింత గానరాదు

మెత్తనియిసుకపడకల నొత్తిగిల్లి

అతివిశాలమతిస్నిగ్ధ, మతిమనోజ్ఞ

మయిన యాతీరసికతాపథాంచలమున,

ఒకనియడుగులజాడ, వేరొకడువచ్చు

వఱకె నిలదు పారావార పాలనమున.

లేచిపడి నశించిన వ్రతివీచియందు

నుదయమందు వేటొక నూత్నముదితవీచి

చెఱిగిపోయిన వ్రతిపాంధు చరణచిహ్న

ములను వేటొకనికిశుద్ధ తలముదొరకు

ఆవిలాసమునాహృదయము హరించె

రజనిసంధ్యాకషాయ చిత్రమునుబోలె

తిరుగుదింక, స్వచ్ఛందనుందర విపంచి
కాలతావళమగుస్వరగతి విధాన.

ఏనుదెచ్చినమృదుశుక్తి లోనిజాతి
ముత్యములను లోకముమందుఁ బోయువాడ,
హృద్యమై యొప్పువానిని నేరికొనుడు
అభిరుచికొలంది రాస్త సామ్యములనరసి.

సాగ నుహృదయము నుకుమార నుమముబోలె
చేలికందించు వాడ రసికజనులకు !
కంఠమాలల ధరియింత్రొ గారవమున
రేకులను జించి యవల సాతేయనెంత్రొ !

రుచిచకితమైన హృదయ సరోజగర్భ
మందుఁగం డళించిన భావమందమొంది ;
వాణియైయెల్లు వెలువడు వదనమందు
అపుడ నకవిక స్వాధీనమయ్యెఁ గవిత.

—రాయప్రోలు సుబ్బారావు.

కలగంటిని.

కలగంటి కలగంటిని

మనోరథ

ఫలము నెమ్మది గంటిని

కారుమబ్బులు వీడి క్రమముగ దిశలకుఁ

బారుట కనుగొంటిని.

— ౨

చందమామను గంటిని

భారతమాత

సారుచెందుటఁ గంటిని

చల్లనివెన్నెల లెల్లడ విలసిల్ల

శాంతి గల్గుటఁ గంటిని.

3

మాతను కను గొంటిని

బంధము లన్ని

మాయవశాటను గంటిని

దేహమంతయుఁ గొత్తచేతన్యమును బూని

తేజరిల్లుటఁ గంటిని.

౬౦

౪

సంద్రమున్ కన్గొంటిని

అలలు లేని

జలములఁ గను గొంటిని

భారతీయులు గూడి భ్రాతృభావము తోడఁ

పడవ నడుపగఁ గంటిని.

౫

తెల్లవాఱగఁ గంటిని

కలలోవన్ని

కన్నులారగఁగంటిని

దైవయోగముచేత భావదృష్టిని దివ్య

దర్శనము కన్గొంటిని.

౬౦

వి ద్యా వ ధూ టి.

అలరుఁబోడి పొంగారు నొయ్యారమందుఁ
బూర్ణిమాచంద్రు బంగారు పొలుపునందుఁ
గలికి కోయిల రంగారు పలుకునందుఁ

తాండవ మ్మాడవమ్మ ! విద్యావధూటి !

తళుకు నొలికెడి నీహారకళికలందుఁ
బసిమిఁగొనరెడి పచ్చిక బయళ్ళలందుఁ
వలఁపు జలికెడి కవ్రపుం బలుకులందుఁ

తాండవ మ్మాడవమ్మ ! విద్యావధూటి !

అమల గంగానదీ తరంగములయందుఁ
బ్రమద మందానిల కుమారకములయందు
విమల సుపుల్ల మల్లికా నుమములందు

తాండవ మ్మాడవమ్మ ! విద్యావధూటి!

నీటెసంగు సత్కవిచంద్రు నోటియందుఁ
జెలు వలరు చిత్రకారుని చేతియందు

నింపునింపు పండితవర్య హృదయమందుఁ
 తాండవ మ్మాడవమ్మ విద్యావధూటి!
 సాబగు మీఱు జింకల వాలు జూపులందుఁ
 బాలుగారు పాపల గండపాళులందు
 సోనలూరు తీయని జంటి తేనెలందుఁ
 దాండవ మ్మాడవమ్మ! విద్యావధూటి!

—ముత్తినేనివెంకటచెన్న కేశవులు.

సముద్ర ఘోష.

విందోనర్చు చక్కదనాల చందమామ
యమృతకరముల నీమేను నిమూర; విమల
మలయ వాయుకుమారుడు మంజులగతి,
సోలిపోవుచల్లని నురటీలువేయ;
కలఁతనిద్దుర నీకేల గలిగె జలధి?

— ౨

ఇంపులొలుకు నీకడుపు రత్నంపుబరణి;
తనివిఁగొలిపెడు కలికి ముత్యాలపేటి,
రమ్యతరమైన తళుకు వజ్రంపుటిల్లు,
భాగ్యపరమగు చిత్ర ప్రపంచము గద !
కలఁతనిద్దుర నీకేల గలిగె జలధి?

3

లీలఁగొలుపు తరంగ డోలికలయందు,
చెలిమిజలుకు నినుక విరిసెజ్జయందు
శ్యామలనిశీధి నిశ్శబ్ద సమయమందు
జగమునిండిన మాధుర్య స్వరము వినెను
కలఁతనిద్దుర నీకేల గలిగె జలధి?

౬౪

౪

నీసహోదరియగు ధారుణీలలాను
 రుథిర విప్లవములకు నా కోశమొండఁ
 జూడలేక, నెచ్చునము సంతోభముపడ
 దుఃఖముప్పొంగి పొరల, వదురుదువేమొ?
 కలఁత నిద్దుర నీకేల గలిగె జలధి?

౫

గాఢమగు భవిష్యత్తయో గర్భసీమ
 నిమిడియున్న ప్రళయ సమయము నెఱింగి
 వసుమతి నశించునని, ప్రేమభావ భరిత
 నగుదుఁ దగులరాని వగలఁ బొగిలెదేమొ?
 కలఁత నిద్దుర నీకేల గలిగె జలధి?

—చిత్తావూరు. కామేశ్వరరావు.

౬౫

వి ర వి హ వీ ధి

హేమపాత్రల చందనశ్రమెండిపోయె
ద్వారములు మోయుచున్నవి హారములను
సానలందింకె స్నానకరపాయగంధ
మబల! యెవనికోసము సగ్రమయిక్పశింతు.

చెక్కుచెదరని పాపట శ్ర చిక్కువడియె
వేణిబంధము శిథిలమైపిరుదులందె
కరగి చెరగిన తిలకరేఖలను దుడువ
వతివ! యెవడా హరించెనీయార్ద్రహృదిని.

పాలుపొంగిన గతి పొంగురప్రణయరక్తి
నాపుకొనలేని పడుచు ప్రాయంబుతోడ
నమ్మియెవనికి నీ మనశ్ర మమ్మికొంటి
పువిద! యీ మేఘమానన శ్ర శ్రాదయముల.

—రాయశ్రీలు సుబ్బరావు

కన్నె ముద్దు

నన్ను గాంచినయంత నానాతి ముదము
తోడకన్నులు మెరియ ముర్రుదాడియుండె,
తీసి వస్తుల గొనిపోవు ౩ దినములార!
వదలగా బోకుడిద్దాని ౩ వ్రాసు కొంట ! .

— ౨

ఘోరశోకాంబు నిధిలోన ౩ గూలితనుడు,
కలిమి యారోగ్యమును నడుశగంఠె ననుడు,
మోదము నశించెను వయస్సు ౩ ముదిరె ననుడు,
కాని కడపట జేర్చుడి ౩ కన్నెముద్దు !

— అధికార్ల సూర్యనారాయణమూర్తి.

నాప్రేమ నీప్రేమ.

నకియ! నీపయినెనగు నాస్వచ్ఛరాగ
 మాత్ర శుకిపంజరమునుండి యవలఁబార
 దిక్కులను గాంచి రెపరెప తెక్కలార్చి
 తహతహనుజెందు నాశుభ తరుణమందు
 ద్వారమును దీసి తొలుమారు దారిచూసి
 కనను వినరాని వింత లోకముల కెల్ల
 పుట్టు పూర్వమునుండి నజ్జుట్టియున్న
 బహుళదుర్గంధకర్దమ పటలినుండి
 లేవఁగాఁదీసి తీర్థంబు లీలఁగడిగి
 యుదయకమలము నట్టులింపాదవఁజేసె
 'దనసేసిన భూషణోత్కరమునెల్ల
 చిత్రముగనూడ్చి నను నగ్నచిత్తుఁజేసి
 క్రమృతనుతల్లి యొడిలోని కందువట్లు
 సహజసౌందర్యరేఖా వ్రసన్నుజేసె.

చెలియ! నాపయిఁ జిల్కునీస్నిగ్ధరాగ
 మమలశారదజ్యోత్స్నారసాంబుసరణి
 మందముగనాడు సంక్లిన్న మనముదడిపి

మధురపీయూషధారల పొదలఁజేయు
 కొలదియెఱుగని తీయని క్షూర్నిగారు
 నీదుబిగితంపు కాగిటనిఖల జగము
 కరము నాయూర్ద్రా వక్షము కంటఁగదియ
 గగనభూవిస్తరములతోఁ గలయఁ గాంతు.
 శ్యామ! నీపొందు పారవశ్యమునఁగరగి
 హృద్య తరగంధ బంధురపృథ్వి దొరగి
 స్రుచల కల్లోలప్రాణ తీరంబు విడచి
 భూరికాంతిమయస్వప్న భూమి గడచి
 ఆత్మరాజ్యంబునకుఁ గూడ నవలఁదాటి
 శాంతిగంభీర నిర్వృతి నదనమేమొ
 చేగుకొనువాఁడ ధన్యతచెందువాఁడ.

—మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ.

బ త క మ్మ.

పుష్పగీతముల శంఖంబులక

పూరించి వెదజల్లు చుండేటి

రామభద్రిక పుష్పములతోడ

౨

నూత్నవధూరత్నములపైలె

నూగారు పనువులందేలేటి

తంగేటి పూవుగుత్తులతోడ

౩

వనితల రతనంపుకెమ్మావి

వంతల వడగేళినేసెడు

పమిడితంగేటి పూవులతోడ

౪

కాంతుండు మోహంబుతో నొక్క

కందిన కాంత చెక్కిఁకులట్టి

ఎఱ్ఱగన్నేటి పూవులతోడ

20.

తెల్ల తెల్లగ నెఱునెఱుగ

తెల్ల కుందేటి చెవులవైలె

పొలుపారు నూపు బూవులతోడ

౬

ఋతునొసగెడు ముత్యములతోడ

వృక్షతతి ప్రీతిమై నొసగెడు

వివిధ కుసుమమంజరులతోడ

౭

పుష్పగిరులన సొంపుగదీర్చి

ప్రకృతికాంతకు హారతులనిచ్చి

పాట బాడుచునాడు కన్నెలక

కాందితి బతకమ్మచుట్టును.

—గోనుగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం.

శేష చైత్రము

౧

ఇగురు పుట్టిండ్లలో శ నెదిగిన యెలమి
కొమ్మలయొడులలోఁ శ గులికిన కలిమి,
మృదువనస్పతులలో శ మెలఁగిన చెలిమి
వైశాఖమును జూచి శ వదలెదేచైత్ర!

౨

పూల కౌఁగిండ్లలో శ నోలలాడితివి,
నరసుల పొత్తులో శ సఖ్యమాడితివి,
పసివైరగాలిలో శ పరువులాడితివి,
మండుపెండల నివి శ మానెదేచైత్ర!

౩

రమణుల చరణాల శ రాచిన లాక్ష,
అబలల యధరాల శ నంటినతమ్మ,
కన్నెల నుదురుల శ కందినచాదు,
ఎన్నాళ్ళమురిపెమో శ యెఱుఁగుదే చైత్ర!

2. ౨

కోయిలపాటలోఁ శ గోమలస్వరము,
మలయమారుతములో శ మధురవాసనలు
కలికి పూగుత్తిలోఁ శ గమ్మని మధువు
అనుభవిం తెందాక శ నందాల చైత్ర!

పత్రాలు రాల్చితి శ పచ్చని చెట్ల,
జీవనతామమ్ము శ జేర్చితి నదుల,
పని పాట లావలఁ శ బంపితి విండ్ల,
చాలదే నీపాలి శ జయమింకఁజైత్ర!

మధుసాతమున భూమి శ మఱపించి నావు,
సుఖరక్తి బ్రజలను శ సోలించి నావు
పగలు దీర్ఘములుగాఁ శ బాటించి నావు
చాలవే రణైలు శ చక్కనిచైత్ర!

కప్టమో సౌఖ్యమో శ గడపితి విచట
నీమంచి కాలంబు శ నీటు గోటెగయ,
దుఃఖింప కవసాన శ దురవస్థ కిపుడు,
కాలచక్రము నాప శ గాలేము చైత్ర?

౯

నవనవ లాడెడి శ చివురాకు లెల్ల
కఱకెక్కెనెండకా శ కలుబోలెముదిరి,
నవ్యవాతములు దు శ స్సహములై రేగ
నిచ్చులుగ్గక్కుచు శ నెయ్యంపుచైత్ర!

౯

నీసాఖ్య సంపదల్ శ నీభోగరుచులు,
గ్రీష్మనకిట్టు ల శ ర్పింపఁగావలసె
నంచు నాకులపడ శ కవసానచైత్ర!
ఉదయాస్తమయ తత్వ శ మిదియెనుమ్మిలను.

—రాయప్రోలు నుబ్బారావు.

వసంతాంకము.

అమలగానంబుమలయాచరలానిలంబు
 చెలియొయారంబు ఫలరసం శ బలరుదావి
 యరయనేకై కళరణప్రియములె గాని
 సకలకరణ మనోజ్ఞంబు శ సుకవికవిత
 జగతివడకించుచలిగాలి శ జల్లబరచి
 దెసలమూయించు పొగమంచు శ గసిమనంగి
 మొరటుమ్రాకులు జిగురాకు శ మొలవజేసి
 మూకకోకిలగలకంత శ ముగనొనర్చి
 సుప్రసన్నప్రభావిత విరస్సార్తితోడ
 సుమధురవిహంగకలకూజి శ తములతోడ
 సురుచిరారామవరలతా శ తరులతోడ
 సురభిశోత్పల్లకుసుమమం శ జరులతోడ
 సరసపరిణతఫలగుళుశ్చములతోడ
 సరసిజామోదకాసార శ సమితితోడ
 సలలితశ్యామశాద్వల శ స్థలులతోడ
 సదమలాశాదిశావకా శ శములతోడ

నకలజీవైత్సవంబుగా శ స్వర్గమట్టు
 లవని నలరించునివ్వసంతాగమమున
 బువ్వఁదోటలవిహరించు శ పువ్వబోండ్ల
 తనువిలసనంబునొయ్యారి శ తనముజూచి
 మలయగిరినుండితామర శ మడుగునుండి
 మెల్ల నేతెంచుకమ్మతెశ్శెర్మెరలఁ జూచి
 వలపులొలికించు పూవుగుశ్శ్రులుచలింప
 మురిసి తూఁగాడు కునుమ వల్లరుల జూచి
 యలరుదేనెలఁ గడుపార శ నారగింప
 జమ్మనుచుఁ బోవునెలదేంట్ల శ సాగనుచూచి
 నకలజీవలొకంబును శ సంతసమున
 నలదియానంద తన్మయం శ బగుచునుండ
 జిన్నముండినగొండంత శ చేయువాడు
 విగ్రహము లక్షరములతో శ వేయువాడు
 చెలువముంజూచిభావంబు శ చెప్పవాడు
 జగతిగవితనుజూపింప శ జాలువాడు
 చూచియూరకయుండునే శ నుకవివరుడు?

సమధురమనోజ్ఞమైన వనంతవేళ
 పూర్వశైలంబుననుబొద్దు శ పొడుచువేళ
 జెలగిచెందామరలువిక శ సింఛువేళ
 బ్రకృతి రమణీయమూర్తియై శ వరలువేళ
 భావముప్పొంగజేయుప్ర శ భాతవేళ
 బాలసూర్యనిమ్మదుకర శ జాలకలన
 గనులమెరయింపగల తరం శ గములతోడ
 గుతుకముంగూర్చినిండిన శ కొలనినడుమ
 విచ్చుచుండినతామర శ విరులనడుమ
 గునుమ నుకుమారమూర్తియా శ కోమలాంగి
 నిలిచిపూవులుగోయగా శ దలచుచుండి
 యంతలోగోకిలారావ శ మాలకించి
 కోయదలచినపూవులు శ గోయకుండ
 సొగనుగులుకంగనిట్టెనిశ్మైగముడలచి
 చిత్తమలరంగనొక్కింతశసేపుచూచి
 యట్టెపరికించి, నిలుపునీ శ రైనయట్లు
 పోతపోసినబంగారు శ బొమ్మయట్లు
 నిలువబడి పోలు నప్పుడనైతరూపు

గవియెవం డైనగాంచుట శ కలిగెనేని
 నిలిచిపారంబుముట్ట వర్ణింపకుండ
 నొక్కలాగుననూరక శ యుండగలడె ?
 అగపడినదెల్లరసమయం శ బైనయట్లు
 లవని యంతయు స్వర్గమే శ యైనయట్లు
 నుకవి మధుమాసమునుజూచి శ చూపుచుండు
 గవులకు వసంతమననెంత శ కాతుకంబా?
 వెలదివెన్నలతోటలో శ వెన్నపూస
 బాలభానునికరముల శ బసిడిచేరు
 కొమ్మనెమ్మేనిచాయలో శ గుండనమ్ము
 ననుగుటిల్లాలి పలుకులం శ దమృతరసము
 చానచెంగావిమోవిపై శ దేనెచుక్క
 కలవిహంగమరుతముల శ గానలహరి
 కానబడనేర్పు నేయొక్క శ కవికెగాక ?
 అవనివైగల్గు నఖిల వశస్తువులగూర్చి
 మధురవర్ణంబులనెల్ల శ మధురగాన
 కలనమధురామృతరసంబు శ జిలుకరించు
 సరసకవిచంద్రులకు నమ్రస్కారశతము

—ఓలేటిపార్వతీశం.

వ ర్ష ల క్షి

వర్ష లక్ష్మీరావేవయ్యారిరావె
కర్ష కుల త్తుళ్ళింతరగరువాలగడ్డ.

నీలాలవల్ల కీరనీవెక్కిరావె
గోలమెఱపులచీరకొంగువినరుచును.

వర్ష లక్ష్మీరావేవయ్యారిరావె
కర్ష కులత్తుళ్ళింతరగరువాలగడ్డ.

జడనుండిముత్యాలనరులువేళిలాడ
బడిలోని తెమ్మెరలుజడిపించిపాడ.

వర్ష లక్ష్మీరావేవయ్యారిరావె
కర్ష కులత్తుళ్ళింతరగరువాలగడ్డ.

కన్నెగేదంగి మొరగ్గల నవ్వులాడి
చిన్న చేమంతి కంఠచెల బాగులాడి.

వర్ష లక్ష్మీరావేవయ్యారిరావె
కర్ష కులత్తుళ్ళింతరగరువాలగడ్డ.

కొవిత్తు శ్లేషి వాళగులతానమాడి
మవ్వాలు రువ్వేటిరమల్లలోనాడి.

నర్స లక్ష్మీరావేనయ్యారిరావె
కర్నకులత్తుల్లింతరగరువాలగడ్డ.

రాయంచతుటుములురపోయేమేఘాల
తోయజమ్మలతోటరత్తుంగెపంకాల.

నర్స లక్ష్మీరావేనయ్యారిరావె
కర్నకులత్తుల్లింతరగరువాలగడ్డ.

అడవిమల్లెలదండరమెడలొనదాల్చి
పడతి నీగీతాలురపాడవచ్చామే

నర్స లక్ష్మీరావేనయ్యారిరావె
కర్నకులత్తుల్లింతరగరువాలగడ్డ.

—పాతూరి అంజయ్య.

ఆటగీతము.

వెండి పశ్చరమున వెలుగొందు మంగళ
 దీపమనఁగ దివ్య రూప మెనఁగఁ
 బాలు ద్రావి వెల్ల పాన్పువైఁబవళించి
 యాడుకొనర యన్న ! యాడుకొనర!

గర్భవాసమందుఁ గట్టుళ్ళఁ బడియుంటి
 విపుడు నీకుఁ దగిన స్వేచ్ఛ యొదవెఁ
 గాలునేతు లెలమిఁ గదలించి యాడించి
 యాడుకొనర యన్న ! యాడుకొనర!

గ్రుద్దలాడుటకునొ గుప్పిళ్ళ వదలవు
 సాములెవరిమీఁద నలివెదవుర?
 సాముసేయ ముందు సమయంబురానోవు
 వంతదనుక నన్న ! యాడుకొనర!

తిరిగి తిరిగి తేటి తేటి చూచెదు చిన్ని
 చిప్ప లట్టి కనుల తెప్ప లెత్తి;
 పాదరసపు బుడ్లుభాస్కరేందులు గారు
 పాలవెల్లి యిది నభంబు గాదు.

వింత రంగులమర విన్నాణ మేపార
 కాగితంపు తెక్కగములు గూర్చి
 కుట్టి కట్టినట్టి గుడ్డ చిల్కలు గాని
 యందుఁ బాటు పట్టులయినఁ గావు.

మాయవస్తు లివ్వి మాసిపోవు నెపుడు
 మాయకుండునదియె మదికీ గూర్చు
 ననెడి పగిది దృష్టి యట్టెవైకి నిగుడ్డు
 పొర! చాపలమొ, సహజగుణంబో?

ఏదియైనఁ గాని యిది మంచిసెడ్డల
 నరయువేళ గాదు; పరమయోగి
 యైనఁ బొంద లేని యానంద వార్ధి నో
 లాడుకొనర యన్న! యాడుకొనర!

—జనమంచి వేంకట రామయ్య.

శా ద్వ ల ము.

నవనవలాడు లేగనవు

నారులలోపల మంచుదిన్నుల

న్నువచెలువంబులీనగ వి

నోదముగా దృణజీవికీటముల్

రవములొనర్పగా గలువ

రాయడు వెన్నెలగాయుచుండ నీ

నవకమునేత్రపర్వము నొ

నర్ప దొడంగును శాద్వలస్థలీ!

విచ్చిన గడ్డి పూవులొక

వింతఘటింపక మొల్కులెత్తులే

బచ్చికలీడురాని చెలు

వంబును సారెకు గుమ్మరింప గా

ర్చి చొనరించునట్టి విష

రీతమునుండి విముక్తమైన నీ

యచ్చపు జెల్వమెన్నవళ

మూవిదికేనియు శాద్వలస్థలీ!

౧౩

జంతుగనాగు లేగనవు

జాడులలో మొగ్గ మొందిచూపులక

సొంపులుమీర నల్ల జను

చుక మెడలెత్తుచు లేడిపా శెముల్

గుంపులుగూడి నలైనల

గ్రుమ్మరువేళల నీదుచెల్వమూ

హింప వదింప శక్య మగు

నే కవికేనియు శాద్వలస్థలీ!

పరువపు గడ్డి పూవులొక

ప్రక్కవిదితరుచి ప్రచారముల్

గఱప ప్రభుల్ల పుష్పతృణ

కాండము తావులప్రాపులీనలే

గఱికి పొలమ్ము లబ్బురము

గల్పనజేయ శరత్తునందునుం.

దరముగ జవ్వనంబునద

నర్తువు నీవిల శాద్వలస్థలీ!

౮౪

అనినఁగందు లేఁజివురు

టాకులతోఁ దుహినాంబుబిందువుల

సోనలు దేరి సామ్యుదిత

సూర్యకర ప్రకరమ్ముచేతఁ జె

లైన్స విచిత్ర వర్ణముల

యారజమున్ వెలిఁబుచ్చువేళయె

వ్యానికి నీవుసమ్మదము

వైకొనజేయవు శాద్వలస్థలీ!

ఇరుదెసలంటిపాటు సెల

యేళులలో జనియించు తెల్లువూ

నరములు సాటిరాని రుచి

నంపద గూర్చఁ దటద్వయంబునన్

బెరిఁగెడి తుంగమోను లొక

వింత ఘటింపుచునుండ ధారుణీ

తరుణికిఁ జిత్రవస్త్రము వి

తంబున నుందువు శాద్వలస్థలీ!

౨౫.

తావులుగల్గు పూవులును

దాఁకినఁ గందుచివుట్లు కెందొగఁ

గానినిగేరు లేగఁటికి

కాడలుగల్గి పొనంగు చక్కనౌ

శీతలు సలఁగెలంకులను

దీరిచినట్టులు గాన వచ్చుటఁ

ద్రోవరులెల్ల నిన్నుఁగని

తోషముగాంతురు శాద్వలస్థలీ!

అలతిగ నున్న లేతకన

వందునఁ బొల్చిన యచ్చమాకెలం

కులఁ గవగూడి యిచ్చమెయిఁ

గ్రుమ్మరునంచల మ్రోఁతలుక మదా

కుల రవణీయ నిస్వనము

లుక బ్రకృతిప్రభుఁడోధఁజేయ నీ

పాలుపు రసప్రలుబ్ధ జన

ముక దనియించును శాద్వలస్థలీ!

కువలయవైరివేడి వెలుఁ

గుల్ దెనలక బరఁగించు వేళఁగఁ

దొవచెలికాఁడు వెన్నలలఁ

దోరముగా వెలయించు నప్పుడె

క్కువగను మంచువాన చిను

కుల్ పడునత్తటి నీదుచెల్వము

త్సవకరమై ప్రమోదమును

నంధిలఁ జేయును శాద్వలస్థలీ!

— శేషాద్రి రమణులు.

ప్రకృతివిలసనము.

నలలిత నీలవర్ణ శిల

సన్నిభమైన నభంబునందుఁదా

రలమఱిపించి మించుతిమి

రంబును రూపడిగించి కాంచనో

జ్వల జలజాత పుంజములఁ

బ్రజ్వలతఁ దొలఁగించి వేట్కతోఁ

గలువలఁజేడు వెన్నెలలఁ

గాయును మోదముతోడ నై కృష్ణమై.

జలకములాడు తామరల

చాడ్చున ప్రేక్షణమాలికామనో

జ్వలసిత మండలంబులు భృ

శంబుగఁ దన్నిజనాఘవైఁ దమి

జలుముచుఁ జంచలేక్షణలు

చిత్రలసత్ పరిరంభ సంభ్రమం

బులను వెలార్చు నప్పడు బ్ర

మోదము లీనము జెందు కాంతితో.

వారని ప్రేమలూరు వన

వాటికలక జెలువారు చారుకా

సారములక మృణాళములు

చాచి సరోజములక వెలార్చు సిం

గారము మీఱునప్పుడళి

గానము నేయుచు నున్నయప్పు డిం

పారురసంబు మోదమున

నై క్యము నొందు విలాస మేర్పడక.

ఆరవిరులందు సూర్యకిర

ణావళి బంగరుమేలి పూతలక

బరపి నవీన సౌరభము

పాదుకొనక బచరించి సంధ్యలం

దరుణ విలాస కాంతులన

జాండము ముంచి ప్రచండ దీధితుల్

తొరగి మనోహరం బగుచుఁ

దోచు రసం బెనయించి కాంతితోక.

౧౯

అలిగి లతాంగి వెండియు ద

యారస ముప్పతిలంగ నాభునైఁ
గలిగిన ప్రేమఁబట్టక వి

కాసముఖాబ్జమునందు లేతన
వ్యాలయ నొయారముఁ వెలికి

నుమ్మలి కమ్ముగ సంతరించి క
న్గొలుకుల నీరు నించుతరిఁ

గూర్కొను హర్షముతోడఁ దేజమున్.

—ఉమ్రే అలీషా.

శ మీ వూ జ.

రంగులు పూసి తెచ్చిన తు

రంగము లేక్కినవారిచేసి నీ

ముంగలఁ బందెమాడఁ దల

పోయను; నీముది గొమ్మలందు మీ

దం గమనీయమా మరక

తంబుల పోల్కి వెలుంగు వచ్చజీ

రంగులఁ బట్టియాడుటకు

రానిటుచేర; శమీ మహీజమా!

దక్షిణ దెచ్చి కోలుకయి

తావక పత్రముఁ గోలడుల్చినా

కుక్షి భరించుకోవలయు

కోర్కులు పుట్టవు; నేడుగూడ నీ

సాక్షిగ నిల్చునాభరత

సాహసలక్ష్మికి బాష్పపూర్ణపూ

జాక్షరముల్ జపించి చన

నాసజనించెను గాన వచ్చితిఁ.

భగ్నమనోరథంబులయి

భారతవీరుల రాజనూయశౌ

ర్యాగ్నులు గర్భమంద యుడు

కాతెడు సీముదిగొమ్మలందు ను

నగ్నముతౌ స్ఫులింగముల

మానసశోచన సామిధేనులు

ద్విగ్నత నొక్కమాతీటు జ

పించి రవుల్కొలువంగ వచ్చితిన్.

తొలఁగె నిసర్గమార్దవము

తొట్టలు వాఱఁగఁజొచ్చె, జీడపు

ర్వులు దినసాఁగి తొంటి బిగు

పుల్ నడలెన్ నిను నేడు సూచినన్

గలఁగెడిఁ జిత్త మైననొ

కాలము "దిక్కుల బారవెట్టఁగాఁ

బొలిచిన" సీమహావిటప

ముల్ స్మరియించినఁ జాలుఁ బొంగెడున్.

ఎండదు పూర్వవాసన, మ
 దీయనిరంతర బాష్పధార నీ
 యెండిన కొమ్మలందు నొక
 తేనియు నిప్పుడు పల్లవించి, యా
 గాండివశింజినీగుణ వి
 కస్వర సంగరగీత రాగముల్
 వెండియు నొక్కమాటు దల
 పించునయే నదిచాలు, బోయెదన్.

—రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ.

పి క ము.

౧

కాలవశమున, దరువులు శ గాసినొంద
ద్రొక్కిచూడ వావైవున శ కొక్కసారి
యల వసంతుని కృపచేత శ నలరునాఁడు
చేరుకొందువు మొగమెట్లు శ చెల్లుచికమ !

౨

విరులవాసన నల్లెనల్ శ విసరునవుడు
పల్లవంబుల సారు గ శ న్పట్టునవుడు
నుట్టిపడెదవు కష్టంబు శ నొందునవుడు
దరికిఁ జేరవుగాదె కృతఘ్ను పికమ!

౩

ముద్దుగురిసెడి కొమ్మల శ మొదటనిలచి
పల్లవంబుల మెక్కుచు శ బ్రదుకు నీవు
కతిపయదినాతివాహ్యమా శ కష్టమునకుఁ
దరుల విడనాడి పోవుట శ తగునె? పికమ !

౪-౪

౪

కష్టసుఖముల కొక్కటి శ గాకయున్న
దరుల యభివృద్ధి నుంతైన శ దలఁపకున్న
కపట నటనంబునను సేవు శ గడఁగుచున్న
నిను వనప్రియమనుదురే? శ జనులు పికమ!

౫

సహజమగు ప్రేమగణవాని శ నరణి నటన
సలిపి యానాల్లు రోజులు శ చనినపిదప
ముచ్చటకునైన గనరావు శ పుడమి సహజ
ప్రేమకిది లక్షణంబాకో? శ వెడగు పికమ !

—సిస్సరసోదరులు.

౯౫

మ ధు ప ము.

కలకల ధారుణీ తరుణి

కంజహితోదయ కారణంబునన్

జలిబిలి నవ్వులం జెలఁగి

చేతము రంజిలఁ జేయుచుండనా

మలయనమీరుఁ డంత నన

మాన నుగంధము మోయుచుండ న

ల్లలిత లతాంతముల్ పరిమ

శనకరందము జమ్ముచుండఁగా.

తలిరుల జొంపముల్ మణుల

దాపిన యావలరాజు చేతిక

త్తులవలె బాలసూర్యుని

తో హిమబిందుదగద్ధగోద్ధతుల్

లలిఁబఱపన్ దొడంగనతు

లప్రమదంబునఁ గీరకోకిలల్

గలసి రసాలసాలమునఁ

గమ్రుఫలంబుల మెక్కికూయగా.

కొనలిడు పువ్వుపువ్వునకుఁ

గ్రోతరుచుల్ పచరించి జిహ్వత్తు

వ్వును డులుపంగఁ జాలి ముద

మున్ బొనరించెడి పూవుదేనియల్

గునగునఁ బోయి చూఱి గొని

కొంబువులోని దుమార మల్లన

ల్లనఁ దనమేనికింత దవు

లన్ మధుపంబు జరించుచుండఁగా !

అటనటఁ గేళికావనము

లందలి పూవులలో వనంతుఁ డ

స్ఫుట గతి డాచు కొన్నమధు

పున్ గికురించుక పొట్టనిండఁద్రా

గుటకయి జమ్ముజమ్మునుచుఁ

గొంఁటెతనంబున నల్దెసల్ హఱటా

హఱటిఁ బరువెత్తుతేటికి మ

దోద్ధతిగాక వివేక ముండునే!

కడువడి నెల్లతావులను

గ్రాలెడికమ్మని పూవుదేనియల్

పుడిసిటబట్టి తెచ్చికొని

పూబొదరింటనె జన్నగట్టి యె

క్కెడ గుమిగూడి తామసుభ

వింపక సర్వము నొక్కసారి నె

వ్వఁచొ సనుదేర వానికిడి

నందురు తేటులు లోభులేకదా!

—గాజేవల్లి సూర్యనారాయణశర్మ.

వి యో గ ము

అంబుజాననా! లీలావనాంతరమాన

తీయనగవులు వెలుగులుగాయ, ముద్దు

మోమును మృదువుగా నాదు బుజముననిడి

ముకుపుటంబులఁగమ్మ గాడ్పులుచెలంగ,

శ్యామలాలక శ్రేణి వాసనలు గురియ,

హృదయరంజక సౌరభ్య నదమలమగు

ప్రస్తరంబునఁగూర్చుండి; భావగతులు

భవనమోహనసంగీత శ్రవణమునకుఁ

గట్టువడిపోవ, ముత్యాలు తొలకరించు

కలికి జలయంత్రమునఁ జూపు లలముకొనఁగ

వర్ణనాతీత సౌఖ్యానుభవము వడసి

నానుకటకటా! నీవుకానఁబడమి యెల

దోట నిబిడాంధకారబంధురము నయ్యె!

కాండపటముల మఱుగున గగనతలము

FF

చాటువడిపోయే వజ్రసంచయముతోడ !

ప్రణయనాదము మధురమై, భయదమయ్యె!

నీదు కైదండబాసినే నిలువలేను!

హృదయనాయకీ! వేగ పాలింపరమ్ము !

—చిత్తావూరు కామేశ్వరరావు.

మొగ్గ

తొలిజామువేగున - తలిరుటాకులతొట్ల నూగేటి మొగ్గ

నంజదోవముసోకి నన్నగిల్లితివె?

పిన్నగాలులతోడ చిన్నారి యాటలనాడేటి మొగ్గ!

నుడిగాలి గసరుల న్రుక్కిపోయితివె?

తెలిమంచు పన్నీట - జలకేళి నవరించు ఒయ్యారి మొగ్గ!

కట్టెండతాకునంగమలి పోయితివె?

అరుణరేఖలతోడ - సరసంబులాడేటి సింగారి మొగ్గ!

పండుటాకులపయి వ్రాలిపోయితివె ?

బాలసూర్యనికేళి - కళలదేరిననవ్యకల్యాణి మొగ్గ!

కారు చీకటి నిన్నుఁ గారిం చెనేమొ?

—

తరుణవసంత సౌందర్యంబు వలగొన్న మొగ్గ!

మొలకనవ్వులమోవివలపుమోజులనిత మొలపింపవేల?

మునిమాపుదొంగగొంపోయిగారిం చెనేనిన్ను.

పండుటాకులపయి పలవించు గ్రీష్మంపు మొగ్గ!

సొగసుగుల్కెడిచిన్ని చిగురుకన్నలతోడవిహరింపవేల?

విరహానలము నిన్ను వెతనించి కందించినాడె?

౧౦౧

పాలవెన్నెల సెట్టపవళించు నుకుమారి మొగ్గ!

మినుకుచుక్కలలోడ మేలమాడక మోముముకుళింపనేల?

అరుణరాగము పూలె తారుణ్య మొనయింపవేమె?

దళముల తే నెలదులకించు తొలికారు మొగ్గ!

తల్లిబృందములగానమాలించి కన్నీరుదురలింపనేల?

బాలసూర్యుని లీలకలగాంచి విలపించి తే మొ?

ముత్యాల సేనలమురిసేటి శిశిరంపు మొగ్గ!

వలపు తెచ్చెరకాని దిలకించి పరిమళంబర్పింపవేల?

నునుసిగ్గుపయికొని నిన్నింత జేసెనేముగుడ!

తెలిమంచు తెరనుండి తలిరువన్నియ గేరు మొగ్గ!

చిలుక నందేశమున్చెవియొగ్గి మనసారనాలింపవేల!

చలిగాలి నిన్నెంత అలయించి సొక్కించినాడే.

3

కాంతారమున నితసింగార లాలిత్య మొలసేటి మొగ్గ

ఏ కాంతమున బొల్చివికసించితపియించుముగుడవే నీవు

రవగాలిసోకిన నవనవ లాడేటి నునుసిగ్గు మొగ్గ

కొనగోళ్ల కోతలగొల్లునవిలపించు లలితాంగివే నీవు

౧౦౨

నుదతుల బడలలో సాగనుల గులికేటి వగలాడిమొగ్గ
 పల్లి కాంగన కడ్పుచల్లగ గన్నచక్కని చుక్కవే నీవు
 వనసీమ చెలులతో మనసిచ్చి మాటాడు కమ్మనిమొగ్గ
 తీగటుయ్యెలలోన నూగేటి ముద్దులమాటవే నీవు.

౪

చిన్నివన్నెలగుల్కు చిన్నారిచిలుక
 వలపుల మొలపించు కళలకల్యాణి
 ముసిముసినగవుల మురిపెంపుబాల
 చలువనించెడిచిన్ని జాచిల్లి రేక
 లేచిరమ్మింక ప్రకృతిలోనఁ బ్రభవించు సౌభాగ్యలక్ష్మి
 కళకళ నవ్వుల కమనీయ గంధంబు వెదజల్లుమమ్మ
 పువ్వుదీగమేడల ముద్దుల గులుకుచు విహరింపుమమ్మ
 ఆశ్రితావళిగేరి యానందమున నోల్కొడింపుమమ్మ.

— వార్తకవి. రామచంద్రరావు.

ఉ ద య గా న ము

సుమముఖమ్ములఁ గళలూరి సాగసులీన
జివురు సంపద నతిశయచేష్ట లమర
హిమకణానంద బాష్పము లిట్టై రాల
నగుచు గదలెడు వృక్షసంతతులు వేష్క

జీవమా! యేలఁ దహ తహఁ జెందె దీవు?

గాలి శ్రుతి మేళవించి సంగతుల నించి
గళరవమ్ముల మేరలాకనము నంటఁ
గలిసి యొండొంటి జీరలేక యనుభానఁ
బట్టు లన్నియు ముదమునఁ బాట పాడు

జీవమా! యేలఁ దహతహఁ జెందె దీవు?

త్రుళ్ళి పడు చిటుచేప చప్పళ్ల, తాళ
గతికి లయగాగ నలల నద్గతులు దూగ
నీటితెరనీర యంచుల నెగడ మడత
లవిగొ నాట్యము సేయు జలాశయములు

జీవమా! యేల దహతహఁ జెందె దీవు?

పూర్వదిశ నదె బంగారు బొమ్మ పోల్కి
 నంద మయి స్నేహవాత్సల్య మతిశయిల్ల
 గరములం బ్రకృతినిఁ దట్టి కాఁగలించి
 నవ్వుమొగమున భానుఁ డానంద మొందు

జీవమా! యేల దహతహ జెందె దీవు?

నిర్మలమ్మయి నుఖదమై నెగడునట్టి
 మేన నుమగంధమును బూసి మెల్ల మెల్ల
 నోలపాటల నటునిటు నూగి కొంచుఁ
 జల్లఁ గాఁబవనుఁ డదిగొ! పచారునేయు

జీవమా! యేలదహతహఁజెందె దీవు?

ఉండియును లేని యట్టుల నొప్పి జగతి
 నెందుఁ జూచినఁ దానయై హెచ్చుఁదగ్గు
 తెలుఁగకుండగ నన్నిఁటనిమిడి నమత
 సౌఖ్యమునఁ దోచు నదె యొకసమ్మప్రబలి

జీవమా! యేలదహతహఁజెందెదీవు?

ప్రకృతియే నిన్నుఁ జేసె నాప్రకృతిలోన
 నైక్య మాటయే నీయాశయమ్ముగాదె!

ప్రకృతి యంతయు సౌఖ్యవార్తానిఁజేల
తేని దుఃఖము లెన్నో గల్పించు కొంచు

శీవమా! యేలఁ దహతహఁ జెందెదీవు?

—పూడివెద్ది వేంకటరమణయ్య.

జూ తీ య గీ త ము

జోహార్! జోహార్! భారతమాతా!

జోహార్! జోహార్! జోహార్!

శారదశుభ్రవియ త్తలపథమున

సంచరించునీరథము

నీమృదువీణాగానప్రబుద్ధము

నిత్యముమానునము

జోహార్! జోహార్!

ప్రత్యుషలక్ష్మీమకుటమణిప్రభః

బాసెదమోగణము

నీపదపంకజనూపురఝుంకృతి

నిద్రావిరహితము జనము

జోహార్! జోహార్!

విప్లవ ఝంఝూచిచలిత జీవన

వీచినికాయమున

సిరవిజయోడుపకర్ణ భారణము

నేయుమశౌర్యమున

జోహార్! జోహార్!

ముకుళితహస్తాలు నీపియపుత్రులు

హౌదదృష్టిగనుము

నీకరుణామృత నిర్భరపూరము

నింపుమమ్మ సతము

జోహార్! జోహార్!

నీపదపీఠిని ప్రాణసుమంబులు

నిల్పిభజించెదము

గర్జితదాస్యభరంబును

మాన్వి నుఖంబులు మాకిడుము

జోహార్! జోహార్!

—దువ్వూరి రామరెడ్డి.

నీ డు కో లు

వర్ష ధారకుఁబుట్టి
 సతి మెడంగన్నట్టి
 చెదిరి నేలను వ్రాలినట్టి
 యాణిము తైములార !

చిన్ని గీతములార !

సెలవు గైకొని వేగఁజనుడు!

ఆంధ్ర

జనుల హృదయము కొల్లగొనుడు!

౨

మలయంబునం బుట్టి
 బహుదేశములు మెట్టి
 చల్ల చల్ల గ పీచునట్టి
 పిల్ల వాయువులార!
 చిన్ని గీతములార !

సెలవు గైకొని వేగఁజనుడు!

ఆంధ్ర

జనుల హృదయము కొల్లగొనుడు!

౧౦౯

తేగ కొనలఁబుట్టి
 కాంతకురులఁజుట్టి
 వీడి శయ్యను వ్రాలిశట్టి
 జాజిమల్లియలార!
 చిన్నిగీతములార!

సెలవు గైకొని వేగఁజనుడు!
 ఆంధ్ర
 జనుల హృదయము కొల్లగొనుడు.

—నుధాకరుడు.

నూ ప్ర చు రి త గ్రంథ రాజములు.

1. గాంధిగారి హైందవస్వరాజ్యము
గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారి ఆంధ్రీకరణము 0 8 0
2. స్వతంత్ర జీవనము
సుధాకరవిరచితము: రాజకీయ తత్వగ్రంథము 0 8 0
3. భారత దేశ సర్వస్వాతంత్ర్యము
సి. యస్. ఆంధ్రూను విరచితము; ఆంగ్లమునుండి
అనువాదము. 0 6 0
4. తిలకు మహారాజుని శతకము
ఉత్సాహపూరిత పృథ్విముఖ గం 0 4 0
5. ఆంధ్రమాత
రాజకీయ నాటక గ్రంథము. 1 0 0
6. రాటపు సందేశము
శ్రీమతి సరళాదేవి చాదురాణి విరచితము. 0 1 6
7. స్వరాజ్య రథము
హృదయంగమ మగునాటకము. 0 8 0
8. మహాత్ముని జీవితచరిత్ర
చిత్రపట శోభితము. 0 4 0
9. అరవింద యోగుని జీవితచరిత్ర
చిత్రపట శోభితము. 0 5 0

10. మాలానా మహమ్మదాలీ జీవితచరిత్ర చిత్రపట కోభితము.	0	2	0
11. శాసన తిరస్కారము ఢోకోవిరచితము: అంగమనుండి అనువాదము	0	2	0
12. భారత్ దోషము ఉద్దేశకవారిత పద్యావళి	6	4	0
13. పంజాబు వధలు కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్పు	0	8	0
14. గాంధీగారి ఉపదేశములు ప్రతివారును చదివితీరవలయును.	0	12	0

రాబోవు గ్రంథములు

1. అసహా యోధ్యముము
గో. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యముగారిచే వ్రాయబడినది.
2. హైందవ జాతీయపరిణామము
కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క సంపూర్ణ చరిత్రము
3. పాంచాల పరాభవము
మృదుమధుర భాషనరచింపబడిన నాటకము
4. సి. ఆర్. దానుగారి జీవితము: ఉపన్యాసములు
తేట తెనుగున అందరుచదువునట్లు వ్రాయబడినది.

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము.

17, నారాయణ మొదలివీధి

మద్రాసు.

GRI JAGADGURU VISHWARADINIA
NANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY

